

GORBOSCHIA

Verenigingsblad van de afdeling Gorinchem - 's-Hertogenbosch van Succulenta

Aloë, Kleine Karoo, Zuid-Afrika

Inhoud

Agenda voor komende bijeenkomsten

Colofon

- Adresgegevens bestuur

Ten geleide

Verslag afdelingsavond maandag 12 oktober

- Tussen Alpen en rotstuin

Plant van de maand oktober

- *Notocactus mammulosus*

Verslag afdelingsavond maandag 9 november

- Mexico

Plant van de maand november

- *Thelocactus macdowellii*

Verslag afdelingsavond maandag 14 december

- Onze hobby

Plant van de maand december

- *Mammillaria microhelia*

Cactusrecepten

- Cactus cupcakes

Agenda voor de jaarvergadering 11-01-2016

- Jaarverslag secretaris
- Jaarverslag penningmeester
- Jaaragenda 2016

Agenda voor komende bijeenkomsten

Alle bijeenkomsten in het winterseizoen zijn in Berlicum.
Herberg De Prins, Hoogstraat 80, Berlicum. Aanvang 20.00 uur.

Maandag 11 januari

Jaarvergadering

Zaai demonstratie Arjen den Boer

Maandag 15 februari

Lezing Ludwig Bercht, Deel II Argentinië

Maandag 14 maart

Lezing André van Zuijlen, "Leuke plekjes in Mexico"

Colofon

Adresgegevens bestuur

Voorzitter:

Frans Mommers

E-mail: Frans.mommers@gmail.com

Secretaris:

Andre van Zuijlen

Email: succulenta@home.nl

Penningmeester:

Cees van Oord

E-mail: cvoord121@gmail.com

Bestuursleden:

Arthur van Tilborg

E-mail: arelvantilborg@gmail.com

Ben Wijffelaars

E-mail: bwijffelaars@planet.nl

Bankinstelling:

RABO-bank, rekeningnummer **NL36RABO0142547697**

t.n.v. C. van Oord Succulenta Gorinchem – 's-Hertogenbosch.

Leden moeten lid zijn van de Landelijke vereniging Succulenta.

Het lidmaatschap van de afdeling kost € 15,00 per jaar.

De Prins

• • • • e e t c a f é

Ten geleide

Schrikkeljaar 2016

In 2016 mogen we een dag langer genieten van het leven. Het is immers schrikkeljaar en dan heeft de maand februari negenentwintig dagen in plaats van achtentwintig. Nu is het de vraag wat gaan we op die extra dag allemaal gaan doen? Voor ondernemend Nederland is het een extra productiedag. Dus goed voor de economie. We kunnen ook met zijn allen deze dag vrijhouden voor onze hobby. Dus in ons geval voor onze stekelige hobby. We kunnen dan op die dag extra planten verpotten, of de kas eens een extra schoonmaakbeurt geven, of te gaan folderen om meer bekendheid te geven aan onze vereniging of een stukje schrijven voor ons lijfblad de Gorboschia of misschien wel voor het blad Succulenta of gewoon genieten van het leven. Het bestuur wenst jullie dan ook een héél mooi, gelukkig en gezond 2016 toe en bedankt iedereen die heeft bijgedragen aan een prachtig 2015.

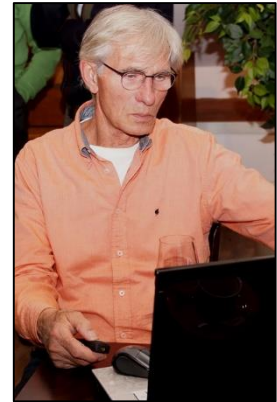

Frans Mommers

Verslag afdelingsavond maandag 12 oktober

De zolder van de Prins was goed gevuld met ruim 20 aanwezigen. Naast een onuitputtelijk enthousiasme bij de leden was natuurlijk de aangekondigde aanwezigheid van Nico Uittenbroek de andere reden van de drukte. Nico had zijn lezing "van Alpen tot Rotstuin" meegebracht en dat gaf ons, naast een schitterend overzicht van de Alpenflora, een onverwachte inkijk in het privéleven van Nico. Met name op fraai gedigitaliseerde dia's van zijn bergvakanties in de vorige eeuw was het levensverhaal van Nico en zijn vriendin en latere echtgenote fascinerend om te volgen. Maar we waren gekomen voor de Alpenflora en die hebben we naar mijn gevoel compleet langs zien komen vanuit Oostenrijk, Zwitserland, de Savoie in oostelijk Frankrijk en als toetje Andorra in de Pyreneeën. Menigeen onder ons zal voortaan de bestijgingen van de Galibier, Glandon, Aubisque en Plateau de Beille tijdens de Tour de France

Nico Uittenbroek

France met andere aandacht bekijken. Daarna gaf Nico ons duidelijk inzicht in de toepasbaarheid, en ook niet-toepasbaarheid, van deze bergflora in onze rotstuinen.

Vooraf aan de vergadering was het een druk geschuif en geruil van planten, stekken en zaailingen. Het was duidelijk dat de winter in aantocht is en dat er hoognodig kasruimte moest worden gecreëerd. Door de voorzitter werd bekend

gemaakt dat Leo van Son per 1 januari om gezondheidsredenen zijn lidmaatschap heeft opgezegd. Jammer en sterkte voor de toekomst Leo. Verder is besloten dat het komend voorjaar weer eens een onderlinge zaaiwedstrijd wordt gehouden. Ben Wijffelaars is de trekker hiervan en zal hierop nog uitvoerig terugkomen.

De loterij

Onze eigen periodiek, de Gorboschia, zal in de toekomst ook onder de landelijke site van Succulenta te zien zijn, echter met uitzondering van onze adressenpagina.

De decembervergadering wordt een doe-avond waarbij de naamgeving en geslachtsindeling van onze succulenten centraal staan. Neem foto's, planten en lege etiketten mee!

De rondvraag bracht geen verrassingen zij het dat Jan Nelis het winnaars-stokje van de Plant van de Maand heeft overgegeven aan Ben van der Heyden. Ben's artikel van minimaal één A4-tje over de gewonnen *Notocactus* ziet u onder de kop plant van de maand oktober. Mogelijk gaat Jan Nelis zijn eerdere bijdragen gebundeld uitgeven.

Niets meer aan de orde zijnde heeft Frans Mommers onder dankzegging aan Nico Uittenbroek de vergadering op een ongebruikelijk laat tijdstip gesloten.

Ben Wijffelaars

De spanning is van de gezichten af te lezen!

Gezelligheid troef.

Plant van de maand oktober

***Notocactus turecekianus* var.**

In de oktober was ik de gelukkige winnaar van de plant van de maand een hele mooie plant met de naam: *Notocactus turecekianus* var. Tegenwoordig wordt de plant ook wel *Parodia mammulosa* genoemd. Deze plant is genoemd naar Victor Turecek, een Amerikaanse verzamelaar en kweker van Argentijnse cactussen. Ze lijkt erg op *Notocactus mammulosus* maar dan met langere centrale doorns. Je zou de plant dus ook *Notocactus mammulosus* kunnen noemen. Ten tweede is men van mening dat de plant onvoldoende afwijkt van *Notocactus mammulosus* ssp. *mammulosus* om een eigen naam te dragen. De plant komt veel voor in noordoost Argentinië (Entre Rios, Corrientes), West-Uruguay en het zuiden van Brazilië. Het is een bolvormige cactus met een diameter van ca. 10 cm, glanzend groen van kleur (epidermis). De centrale doorns zijn typisch lang en wijzen naar beneden.

Bloemen zijn ongeveer zes cm in doorsnee, bevinden zich dicht bij de apex van de plant, en zijn geel met glimmende kroonblad en hebben een donkerpaarse stamper. De bloemknoppen zijn harig tot bedoord en lichtbeige van kleur. De bloemen verschijnen gedurende de zomer, de plant kan dus meerdere keren per seizoen bloeien. De planten zijn eenvoudig te kweken en houden van een lichte warme plaats in halfschaduw, volle zon dient vermeden te worden. Ze heeft een goede afwatering nodig met een neutraal tot licht zurig substraat, met voldoende klein gesteente. Water en voeding

geven gedurende de zomer het gebeurt het beste met regenwater. In de winter boven de 0° C houden, de plant rot makkelijk als kou en vocht gecombineerd worden. Op zonnige dagen is het goed om af en toe te sproeien om wortelverlies tegen te gaan, wat trouwens voor de meeste planten in het geslacht *Notocactus* geldt. Vermeerdering uit zaden is ook mogelijk maar vergt erg veel geduld en tijd.

Dit was mijn verhaal over de plant van de maand.

Ben van der Heijden

De plant van de maand

Verslag afdelingsavond maandag 9 november

Mijn lezing over Mexico.

Toen Frans mij vroeg of ik een stukje over mijn lezing voor de Gorboschia wilde schrijven dacht ik, moet ik nu ook nog een stukje over mijn eigen lezing schrijven! Dat een mooie gelegenheid om mezelf eens wat op te hemelen. Maar zoiets valt natuurlijk op, dus zal ik proberen om dat te voorkomen. Ik had deze lezing al drie keer gegeven en met wisselend succes mag ik wel zeggen. Daarbij komt dat na de opmerking van Daniel Feenstra, onze webmaster, dat een lezing niet veel meer is dan de vakantiefoto's van iemand te gaan zitten bekijken, ik wat terughoudend ben geworden met het geven van lezingen. De eerste 2 keer heb ik de lezing gegeven aan afdelingen van de Oranjerievereniging en omdat daar veel meer mensen aanwezig waren wordt zo'n lezing dan een soort van eenrichtingverkeer en daar krijg ik geen fijn gevoel van.

De derde keer kwam vrij onverwacht omdat ik gevraagd werd om in te vallen voor iemand die verhinderd was. Deze lezing zou gaan over kamerplanten en was bedoeld voor de inwoners van een bejaardentehuis, ik had geen lezing over kamerplanten, maar Mexico was ook goed. Later begreep ik pas waarom dat geen probleem was. Ik werd hartelijk ontvangen maar begreep al vrij snel dat het enige tijd zou duren voor alle toehoorders met hun rolstoelen, rollators, krukken en ander hulpmiddelen op hun plaats zouden zitten en waren voorzien van koffie en een koekje. Maar

eindelijk kon ik dan beginnen. Na vijf minuten begon een van mijn toehoorders luid en duidelijk "Ik Wil Naar Huis" te roepen. Aangezien ze vasthoudend was werd ze na enige tijd liefdevol door het personeel afgevoerd. Nu waren mijn toehoorders vanaf het begin vrij rustig maar gaandeweg werd het wel erg rustig in het zaaltje en toen ik eens goed om mij heen keek bleek dat de meerderheid rustig lag te slapen. Je kunt hoop ik begrijpen dat zulke ervaringen niet goed zijn voor het zelfvertrouwen van de spreker. Gelukkig ging mijn lezing voor onze afdeling naar mijn mening beter. Tenminste, zelf had ik er wel een goed gevoel over, al was het maar omdat iedereen was blijven zitten en er niemand in slaap was gevallen. Nu was het waarschijnlijk de bedoeling dat dit stukje over mijn lezing zou gaan, maar die hebben jullie al gezien, dus daar hoef ik weinig over te zeggen. Behalve dat ik het een prachtige reis heb gevonden en dat Mexico een geweldig land is met aardige mensen en een prachtige natuur. Het was mijn derde bezoek aan Mexico, twee keer voor de planten en een keer om te vissen. En ook liefhebbers van zeevissen kunnen er een geweldige tijd hebben. Natuurlijk is het niet alleen maar prachtig in Mexico en heeft het ook zijn duistere kanten maar dat heeft elk land heb ik ervaren. Het is maar wat je wilt zien.

Plant van de maand november

Thelocactus macdowellii (of hoe ik van deze plant niet af kwam...)

Eigenlijk weet ik niet eens meer hoe ik er aan kwam, maar in mijn collectie stond eens een prachtige *Thelocactus*.

Blijkbaar was de plant vernoemd naar een mijnheer of mevrouw McDowell, ik heb geen idee wie dat is of was maar juist daarom was het een naam die me erg fascineerde. In al de jaren dat deze plant in mijn collectie stond had ze nog nooit gebloeid, ik nam aan dat dat was omdat het geen eenvoudige plant in de verzorging betrof.

Toch in 2014 was het zo ver, er kwamen mooie roze bloemen in. Een kroon op een toch al heel mooie plant.

Ik vond de plant zo mooi dat ik haar zelfs mee nam naar de plantenkeuring van de afdeling, ze won geen prijs maar dat had maar zo gekund, vond ik!

Zoals velen van u wel weten heb ik vorig jaar grote opruiming in mijn collectie gehouden, teneinde ruimte te creëren.

Ik heb me sindsdien vooral gespecialiseerd in planten uit Bolivia en deze plant is toch echt Mexicaans van afkomst.

Even heb ik nog wel staan twijfelen, het argument dat ik zo bij menige plant mijn twijfels kon hebben won echter en zo ging deze plant naar André van Zuijlen om op een afdelingsavond verloot te gaan worden.

Afgelopen bijeenkomst heb ik, zoals ik altijd pleeg te doen, wat lootjes gekocht. Ik won niks, dat vind ik ook nooit zo erg, mijn kas is immers vol genoeg en de kas van de afdeling heeft altijd wel wat ruimte over.

Toen echter het lootje voor de plant van de maand werd getrokken en cijfertje voor cijfertje werd opgelezen bleek ik het winnende lootje in bezit te hebben.

Nu is ze dan terug bij mij!

Ik heb haar lange tijd verzorgd en bewonderd, nu heb ik haar gewonnen!

Het ziet er naar uit dat zij ook aan mij hecht, deze plant zal de rest van haar dagen in mijn collectie slijten.

Ik kijk er nu al naar uit om haar weer in bloei te zien!

Thelocactus macdowellii Rebut ex Quehl,
in: Monatsschr. Kakt. Kunde 4: 133-134 (1894).
(beschreven als *Echinocactus macdowellii*)

Synoniemen:

Echinocactus macdowellii,
Echinomastus macdowellii Br. & R.,
Cact. 3: 151 (1922), *Neolloydia macdowellii* H. E. Moore, Badleya 19: 166 (1975), *Thelocactus conothelos* var. *macdowellii* Glass & Foster ('*macdowellii*'), Cact. Succ. J. (US) 49: 220 (1977), *Thelocactus macdowellii* (Rebut ex Quehl) W.T. Marshall, *Thelocactus conothelos* ssp. *macdowellii* var. *sniceri* Halda & Sladkovsky, Acta Mus. Richnov. Sect. natur. 7: 38 (2000)

Omschrijving: solitair groeiende bolcactus die bij ouderdom licht kan gaan spruiten.

Stam: lichtgroen, tot 10 cm hoog en 10 cm breed.

Ribben: niet overduidelijk aanwezig, verdeeld in konische tuberkels.

Areolen: wit

Randoornen: glazig wit en naaldvormig, meestal tussen de 15 en 25 per areool.

Middendoorns: 2-4 wit tot lichtgeel.

Bloemen: trechtervormig, roze tot magenta met gele meeldraden, tot 6 cm breed. Niet zelf-fertiel.

Bloeitijd: normaal gesproken in midwinter tot het vroege voorjaar, maar er kan soms een tweede bloeironde later in het seizoen plaatsvinden.

Vrucht: glanzend groen, zonder haren of doorns

Verzorging: Het is een zomergroeier die geen speciale behandeling nodig heeft. Van de lente tot de herfst regelmatig water geven maar niet te veel. Heeft volle zon tot lichte schaduw nodig en voldoende water voor een goede wortelvorming. Kan behoorlijk wat zon verdragen als de luchtcirculatie maar goed is. Heeft een poreus grondmengsel met een goede drainage nodig, kan strekgroei gaan vertonen bij een te hoog organisch gehalte of te veel bemesting. Bij een te natte overwintering kan ook strekgroei plaats vinden. Bloeit het beste bij een koude en droge overwintering. Kan kou verdragen tot -7° C.

Vermeerdering: Meestal uit zaad maar soms ook uit stekken.

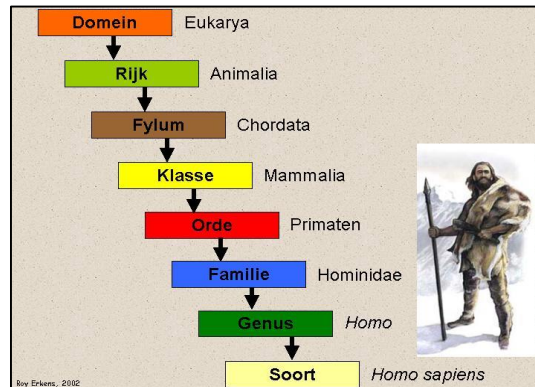
Arjen den Boer

Verslag afdelingsavond maandag 14 december

Cactusgeslachten

Presentatie op 14 december 2015

Een inleiding in hoe de geslachten, zoals we die tegenwoordig hanteren, door de tijd tot stand zijn gekomen. Het geslacht is eigenlijk bijna de laagste trap in de indeling van het planten- en dierenrijk, zoals onderstaand overzicht laat zien voor de mens (*Homo sapiens*).

Waar wij ons als liefhebbers mee bezig houden zijn eigenlijk alleen de namen, gegeven door het geslacht en de soort. Om te weten te komen hoe deze naamgeving tot stand is gekomen, moeten we diep in de geschiedenis duiken en gaan terug naar de 18^e eeuw, toen Linnaeus in 1735 een systeem opstelde om dieren, planten en mineralen in te delen, het **Systema naturae**. Hiervoor was het nodig de systematiek zorgvuldig vast te leggen, wat hij deed in de **Fundamenta Botanica** in 1736, de **Critica Botanica** en **Genera Plantarum** in 1736 en in **Classes Plantarum** in 1737. Vervolgens werden alle bekende planten (ca. 6000) beschreven in **Species Plantarum** (1739) in twee volumes, waarbij alle planten hun binomiale naam kregen, dus hun geslachts- en soortnaam. Linnaeus bleef tot het einde van zijn leven doorgaan met het vastleggen van planten. Zo kwam in 1759 *Flora capensis* uit met 500 plantensoorten van de Kaap, waaronder 40 mesems. En in 1760 publiceerde hij **Plantae Africanae Rariores**, waarin 100 nieuwe soorten werden beschreven. In de tijd van Linnaeus waren de volgende succulentengeslachten bekend en werden beschreven:

Klasse	Order	Geslacht	
I	i	Salicornia	
IV	i	Cissus	
	iii	Tillaea	
V	ii	Ceropegia, Stapelia	Asclepiadaceae
	v	Crassula	
VI	i	Agave, Aloe, Anthericum	Agavaceae + Liliaceae
VII	iv	Septas	
X	v	Sedum, Cotyledon	
XI	i	Portulaca	
	iii	Euphorbia	
	vii	Sempervivum	
XII	i	Cactus (25 soorten)	Cactaceae
	v	Mesembryanthemum	Mesembryanthemaceae

XVI	v	Geranium	
	viii	Adansonia	
XIX	i	Cacalia	}
	iv	Othonna	} Compositae
XXII	vii	Rhodiola	}

Hieruit blijkt dat halweg de 18e eeuw er pas 25 soorten cactussen bekend waren bij Linneaus en zijn medeauteurs.

Door de vele expedities naar de nieuwe wereld nam dat aantal in de volgende eeuw snel toe. Het was vooral De Candolle die vanaf 1823 het werk van Linneaus voorzette met het beschrijven van alle bekende planten. Uiteindelijk waren het vier generaties De Candolle die tussen 1823 en 1873 uiteindelijk 17 delen **Promodus** produceerden met in deel 3 toch nog slechts 100 pagina's met succulenten.

Rond de overgang van de 19^e naar de 20^e eeuw publiceerde Karl Schumann als eerste een werk wat alleen de cactusgeslachten behandelde, en wel de **Gesamtbescheibung der Kakteen** (1898 – 1903), met een onderverdeling in drie subfamilies en 21 cactusgeslachten.

In 1920 volgde dan de eerste uitgave van het beroemde werk van N. Britton & J. Rose, **The Cactaceae**, met opnieuw 3 subfamilies, maar met maar liefst 124 cactusgeslachten.

De Duitser Curt Backeberg publiceerde tussen 1982 en 1985 zijn **Die Cactaceae** in 6 delen met binnen de drie erkende subfamilies maar liefst 233 geslachten.

Een jaar later kwam de IOS (International Organization of Succulent Plants) met de eerste editie van de **CITES Cactaceae Checklist** en in 1999 met de tweede editie, waarin 108 cactusgeslachten werden beschreven.

Tenslotte kwam in 2006 **The New Cactus Lexicon** uit (door Hunt, Taylor & Charles), waarin in vier subfamilies en 12 groepen het aantal cactusgeslachten weer op 124 werd gebracht.

Uitgaande van deze laatste uitgave, ziet de huidige classificatie van de cactussen er nu als volgt uit:

1. Subfamilie Pereskioideae		Pereskia
2. Subfamilie Opuntioideae		
1. Stam Austrocyliindropuntieae		Cumulopuntia
2. Stam Cyliindropuntieae		Cyliindropuntia
3. Stam Opuntieae		Opuntia
4. Stam Pterocacteae		Pterocactus
5. Stam Tephrocacteae		Tephrocactus
3. Subfamilie Maihuenioideae		Maihuenia
4. Subfamilie Cactoideae		
1. Stam Browningieae		Browningia
2. Stam Cacteae		Ariocarpus / Coryphantha / Mammillaria
3. Stam Calymmantheae		Calymmanthium
4. Stam Cereeae		Arrojadoa / Melocactus
5. Stam Hylocereeae		Epiphyllum / Selenicereus
6. Stam Notocacteae		Copiapoa / Parodia
7. Stam Pachycereeae		Carnegia / Echinocereus
8. Stam Rhipsalideae		Rhipsalis
9. Stam Trichocereeae		Echinopsis/Gymnocalycium/Rebutia

Bovenstaand overzicht geeft niet alle geslachten, maar per "stam" slechts een aantal voorbeelden. De indeling is gebaseerd op onderstaande determineersleutel:

Sleutel tot subfamilies

1. lichaam zonder bladeren;

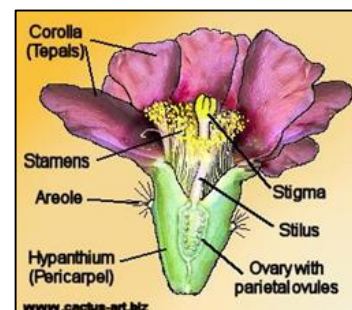
- zaden meestal zonder huid;
geen glochiden *Cactoideae*
- lichaam met bladeren tenminste in de nieuwgroei 2
- 2. zaden zwart of bruin; meestal zonder huid
glochiden afwezig 3
zaden meestal in wit of bruin omhulsel
glochiden aanwezig, meestal naast grotere doorns *Opuntioideae*
- 3. lichaam boomvormig, struikvormig of klimmend *Pereskioideae*
lichaam groepenvormend, cilindrisch *Maihuenioideae*

De verdere determinatie in de voor ons belangrijkste subfamilie Cactoideae is als volgt:

1. Stammen bladachtig of tweevleugelig, meestal doornloos of met borstels
indien 3-5 ribben of cilindrisch dan <12mm en niet volledig met ribben ... Groep A
stam 3-4-vleugelig of 5 tot veel ribben of met tuberkels 2
2. Stammen klimmend of hangend, vaak met luchtwortels
3-4-vleugelig of gehoekt of 5-12 ribben; zwakke bedoorning of niet Groep B
Stammen cilindrisch, niet hangend, geen luchtwortels
3-4-vleugelig of gehoekt of weinig tot veelribbig; goed ontwikkelde doorns 3
3. Stammen verlengd, cilindrisch of zuilvormig; 3-4 vleugelig of met ribben
bloei als stam meer dan 2x zo lang is als dik; nacht- of dagbloeiers 4
Stammen bolvormig of gedrukt, met ribben of tuberkels
bloei als stam minder dan 2x zo lang is als dik; meestal dagbloeiers 7
4. Bloeiende aureolen gelijk aan de niet-bloeiende of minder bedoorn 5
Bloeiende aureolen anders dan niet-bloeiende; meer harig of borstelig Groep F
5. Pericarpel (bloembodem) met doorns, haren of vilt; gen zaadschub 6
Pericarpel (bij de anthese) bijna naakt of alleen met zaadschub Groep E
6. Pericarpel met doorns of borstels Groep C
Pericarpel met haardoorns of haren Groep D
7. Stammen met ribben, indien tuberkels deze in verticale rijen 8
Tuberkels spiraalvormig geplaatst (zelden ribben en tuberkels afwezig) 10
8. Bloemen ontstaan op een terminaal cephalium Groep G
Cephalium niet ontwikkeld (apex soms erg wollig) 9
9. Aureolen op pericarpel en hypanthium (bloembeker) met wol, borstels of doorns ...
Groep H
- Pericarpel en hypanthium naakt of met zaadschub zonder haren Groep J
10. Tuberkels bladvormig, gerangschikt in rozetten of kegel Groep K
- Tuberkels niet bladvormig, meestal bultig (gibberulus) of afwezig Groep L

Het wordt nu duidelijk dat deze determinatie zoals hierboven beschreven voor de meesten van ons praktisch niet bruikbaar is. Is de vergelijking van bloeiende en niet bloeiende aureolen al lastig, dan is de waarneming aan het pericarpel (de bloembodem) zeker een brug te ver. Dus bij deze eerste indeling op groepen haken wij als afdelingsleden hier al af.

Hieronder een nadere omschrijving welke geslachten of groepen van geslachten in bovengenoemde groepen A t/m L thuishoren.

- Groep A Rhipsalideae, Hylocereeae (deels) en Echinocereae (deels)
- Groep B Hylocereeae (deels) en Echinocereae (deels)
- Groep C Cereoid (Cereus-achtig) met bedoorn of harig pericarp; geen cephalium
- Groep D Trichocereae (met deel van *Eulychnia*); geen cephalium

- Groep E Cereoid met geschubde of naakte pericarp; geen cephalium
- Groep F Cereoid met veranderde bloeizone of cephalium; plus *Neoraimondia*
- Groep G Bolvormige planten met terminaal cephalium
- Groep H Notocactae, Trichocereae, Cactae (deels); *Echinocereus*
- Groep J Notocactae, Trichocereae, Cactae (deels)
- Groep K Cactae (deels); stammen met bladvormige of geschubde tuberkels
- Groep L Notocactae, Trichocereae, Cactae (deels)

En dan als laatste de voor ons meest bekende geslachten binnen de groepen in de subfamilie Cactoideae:

- Groep A *Epiphyllum* / *Rhipsalis*
- Groep B *Selenicereus* / *Echinocereus* (enkele)
- Groep C *Echinocereus* / *Pachycereus* / *Stenocereus*
- Groep D *Oreocereus* / *Cleistocactus*
- Groep E *Cereus* / *Myrtillocactus* / *Carnegia*
- Groep F *Arrojadoa* / *Cephalocereus* / *Espostoa*
- Groep G *Melocactus* / *Discocactus*
- Groep H *Echinocereus* / *Astrophytum* / *Echinocactus* / *Rebutia* / *Echinopsis* / *Parodia*
- Groep J *Lophophora* / *Copiapoa* / *Gymnocalycium* / *Ferocactus* / *Thelocactus*
- Groep K *Leuchtenbergia* / *Ariocarpus* / *Obregonia*
- Groep L *Epithelantha* / *Coryphantha* / *Esacobaria* / *Mammillaria* / *Eriosyce*

Pas hier bevinden we ons op bekend terrein en herkennen we de namen. We zullen dan ook verder deze avond de meegebrachte planten niet proberen te determineren, maar op basis van uiterlijk proberen vast te stellen tot welk geslacht ze horen. Met de meegebrachte monografieën van de meeste van de hierboven genoemde geslachten, kunnen we dan een poging wagen om er ook nog een soortnaam bij te noemen.

Ik had in het begin al aangegeven dat ik het niet gemakkelijker zou maken vanavond en ik vrees dat ik daar goed in ben geslaagd.

Andre van Zuijlen
14-12-2015

Een zeer interessante avond

Plant van de maand december

Mammillaria microhelia

Het was maandagavond 11 december rond de klok van half tien. In de pauze van onze leerzame afdelingsavond gebeurde het lotjes trekken. Er waren die avond 148 lotjes verkocht voor het verloten van ongeveer 20 planten. Waaronder een bijzondere plant, volgens kenners een prachtig exemplaar van *Mammillaria microhelia*. Het trekken ging voorspoedig, Cees grabbelde de lotjes uit de kist en ondergetekende riep het getal door ons zaaltje. Voor de trekking had iedereen in de kist gekeken welke planten André voor deze avond weer geselecteerd had en de keuze gemaakt welke hij of zij zou willen winnen. De trekking liep naar ieders tevredenheid, de een had wat meer geluk dan de andere, maar ach, het is ook om de kas te spekken. Dan komt het laatste lotje en iedereen weet wat dat betekent: de mooiste plant van de avond. Alleen hier is wel wat aan verbonden, namelijk minimaal, een A-viertje met de plantbeschrijving en een foto van de winnende plant. Ik had nog geen plant gewonnen. Er was geroezemoes in de zaal, Cees pakte het lotje en ik riep in de zaal 368. Er werd gelachen en ik wist gelijk hoe laat het was: een A-viertje, nee het moesten er twee worden. Hierbij, beste leden een beschrijving van de mooiste plant van de avond.

Mammillaria microhelia

De eerste beschrijving is geschreven door Werdermann, Monatsschr. Deutsche Kakt.Ges. 2: 236 (1930).

Erich Werdermann, geboren 2 maart 1892 in Berlijn en overleden 20 april 1959 in Hamburg, was een Duitse botanicus. Erich Werdermann was de eerste persoon die vier nieuwe geslachten beschreef, de geslachten *Blossfeldia* en de *Pheliandra* (nu een synoniem van *Solanum*) en de schimmelgeslachten *Haplodothella* en *Corollospora*. Hij beschreef vier nieuwe soorten schimmels en 156 nieuwe soorten cactussen en andere vetplanten.

De stam: *Mammillaria microhelia* groeit uit tot 15 cm hoge cilinders die 3 - 5 cm in diameter zijn. De kleur van de stam is groen. Aan de basis verschijnen de nieuwe scheuten.

Sap: Zonder latex.

Rangschikking tuberkels: 8-13

Tuberkel: tubercules stomp kegelvormige,

Oksel: Licht wollig, later naakt.

Radiale doorns: 30-50 in aantal, de spreiding is recht of vaak licht gebogen teruggebogen, wit tot geelachtig, 4-6 mm lang.

Centrale doorns: 1-4, soms afwezig, soms tot 8, naaldachtige, recht of gebogen, roodbruin tot geelbruin, tot 11 mm lang.

Bloem: Wit tot groenachtig, soms ook met een roze zweem, tot 15 mm lang en in diameter.

Fruit: Wit, lichtgroen, of lichtroze.

Zaad: Bruin.

Bedoorning, *Mammillaria microhelia*

Bloem, *Mammillaria microhelia*

Minimumtemperatuur: -2° C.

Habitat en ecologie: Deze cactus groeit tussen de vulkanische rots in de semiwoestijn en bladverliezende eikenbos met *Quercus depressipes*, *Quercus eduardi*, *Quercus grisea* en *Quercus potosina*.

Mammillaria microhelia wordt bedreigd, de soort staat nog maar op vijf locaties. De voortdurende daling is te wijten aan habitatdegradatie (begrazing) en het afnemen van volwassen individuen veroorzaakt door illegale over-collectie. De geschatte omvang van de populatie van deze soort wordt geschat op minder dan 500 volwassen individuen.

Vindplaats: Queretaro, Mexico. Waar hij op een hoogte van 1200 – 1600 m boven de zeespiegel groeit.

Synoniemen: *Mammillaria droegeana*

Leptocladia microhelia

Krainzia microhelia

Mammillaria microhelia var. *microheliopsis*

Mammillaria microheliopsis

Leptocladia microheliopsis

Teelt en voortplanting: In goede omstandigheden met een zorgvuldige toediening van water en uitstekende ventilatie groeit *Mammillaria microhelia* zonder problemen.

Bodem: Vereist goede drainage geleverd door een zeer doorlatende geopend cactusaarde (met niet minder dan 50% grit). Verminder het gebruik van turf of humus in de potgrond.

Verpotten: Verpot om de 2-3 jaar. Gebruik een klein formaat potten.

Voeding: Tijdens het groeiseizoen verrijk je de bodem met behulp van een meststof rijk aan kalium en fosfor, maar arm aan stikstof.

Voortplanting: Direct na de laatste vorst stekken. Zaden ontkiemen in 7-14 dagen bij 21-27°C in de lente. Geen volle zon voor jonge planten!

Frans Mommers
22-12-2015

Plant van de maand *Mammillaria microhelia*

Cactusrecept

Cactus Cupcakes

Deze cactus cupcake is prikkelend lekker!
Uit dit recept kun je ongeveer 10 - 12 cupcakes halen
Wat bakervaring gewenst
Tijd: 60 minuten

Ingrediënten

Voor het recept Cactus cupcakes

voor de cup cakes:

1 pak Dr. Oetker cupcakes compleet pakket chocolade
100 g margarine (kamertemperatuur)
2 eieren (kamertemperatuur)
100 ml melk

voor de botercrème:

1 zakje Dr. Oetker mix voor luchtige botercrème
100 g margarine (zacht)
125 ml melk (koud)
groene kleurstof

voor bloemetjes:

1 klein stukje marsepein of fondant
1 flesje Dr. Oetker zachte parels gekleurd

Bakgerei:

mixer met garden
1 doosje Dr. Oetker cupcake Vormpjes
spuitzak
spuitmondje bijv. dropflower carded van Wilton
uitsteekvormpje kleine bloem

Bereiding:

- 1 Cupcakes in bloempotje
Bak chocolade cup cakes en laat ze goed afkoelen.
Haal ze uit de papieren vormpjes en doe ze in minibloempotjes.
- 2 Groene botercrème
Maak de botercrème zoals aangegeven op de verpakking, voeg er enkele druppels groene kleurstof aan toe en meng net zolang tot je een egale groene kleur hebt. Neem een

sputmondje (bijvoorbeeld 2D dropflower Carded van Wilton) en vul de spuitzak met de groene botercrème.

- 3 Kleine toefjes spuiten
Spuit steeds heel kleine toefjes, waarbij je op het laatst een trekkende beweging naar boven maakt, zodat er aan het einde van je toef een puntje ontstaat.

- 4 Kleine toefjes op cupcake
Vul de bovenkant van de cup cake helemaal op met toefjes.

- 5 Kleine bloemetjes uit marsepein of fondant
Rol marsepein of fondant uit en steek er twee maten bloemetjes uit. Leg deze op elkaar.

- 6 Bloemetjes op cactus cupcake
Duw de bloemetjes voorzichtig tussen de toefjes en maak de cup cakes af met wat gekleurde parels.

Agenda jaarvergadering 2016

Datum 11 januari

Aanvang 20:00uur

Herberg De Prins in Berlicum

1. Opening door de voorzitter

2. Bestuursmededelingen

3. Jaarverslag secretaris

4. Jaarverslag penningmeester

5. Verslag van de kascommissie

6. Instellen nieuwe kascommissie

Er zijn twee nieuwe leden nodig voor de kascommissie

7. Bestuur

In 2016 is de secretaris aftredend en stelt zich weer beschikbaar voor een volgende periode.

8. De Gorboschia

Toelichting op de huidige stand van zaken.

Mogelijkheid tot het indienen van wensen en ideeën

9. Activiteiten: voorkeuren / nieuwe ideeën

Mocht u nieuwe wensen of ideeën voor activiteiten hebben, maak deze dan s.v.p. kenbaar aan het bestuur, dan kunnen we dit aan de vergadering voorleggen.

Natuurlijk is er tijdens de vergadering de mogelijkheid om activiteiten en ideeën aan te dragen

10. Cactusreisje: zaterdag 21 mei

In principe gaan we op 21 mei opnieuw met de afdelingen Tilburg en Eindhoven op reis.

Details volgen in de vergadering.

11. Kasbezoeken

Als u voor 2015 in aanmerking wilt komen om een kasbezoek te organiseren, meldt u zich dan nu aan.

12. Rondvraag

Jaarverslag secretaris

JAARVERSLAG 2015 AFD. GORINCHEM-'s-HERTOGENBOSCH

Ledenadministratie

Aantal leden per 1-1-2015 28
Mutaties in 2015 er af 2 Huib van Donkelaar en Leo van Son
er bij 2 Jan Prinsen en Peter Pullens
Aantal leden per 1-1-2016 is 28

Bezoek bijeenkomsten

Aantal deelnemers op de bijeenkomsten (resp. 2014 en 2015):

Januari	: 24	20	- 4	
Februari	: 22	19	- 3	
Maart	: 21	19	- 2	
April	: 15	20	+ 5	
Mei	: 18	22	+ 4	Jaarlijks reisje
Juni	: 28	17	-11	Open kas
Juli	: 18	30	+12	Open kas en barbecue
Augustus	: 19	13	- 6	Open kas
September	: 19	12	- 7	
Oktober	: 12	20	+ 8	
November	: 20	19	- 1	
December	: 17	20	+ 3	

De afdelingsbijeenkomsten worden redelijk tot goed bezocht, hoewel er dit jaar soms vrij grote verschillen in opkomst zijn, vergeleken met vorig jaar.

Activiteiten

12 januari Jaarvergadering + fotowedstrijd.
Verslag in de Gorboschia van april

9 februari Lezing door Frans over zijn reis naar Zuid-Afrika
Verslag in de Gorboschia van april

9 maart Lezing door Andre over San Luis Potosi (Mexico)
Verslag in de Gorboschia van april)

13 april Plantenkeuring en lezing Ben over een reis naar Ethiopië
Verslag van beide in de Gorboschia van juli

17 mei Het cactusreisje samen met Tilburg en Eindhoven naar het Westland
Verslag in de Gorboschia van juli

14 juni pen kas bij Ronald Spits
Verslag in de Gorboschia van juli

14 juli Open kas en barbecue bij Marleen en Cees Pulles
Verslag in de Gorboschia van oktober

25 augustus Open kas bij Peter Melis
Verslag in de Gorboschia van oktober

8 september Lezing Norbert en Elisabeth Sarns (met Tilburg en Eindhoven)
Verslag in de Gorboschia van oktober

13 oktober Lezing Nico Uittenbroek: Tussen Alpen en rotstuin
Verslag in de Gorboschia van januari 2016

10 november Lezing Peter Melis over zijn reis in Zuid-Mexico
Een nawoord in de Gorboschia van januari 2016

8 december Plantennamen en planten op naam brengen
Verslag in de Gorboschia van januari 2016

Bestuursvergaderingen

Er werd vier keer door het bestuur vergaderd, waarbij notulen werden opgemaakt en wel op 13 maart, 29 mei, 18 september en 28 december 2015.

Andre van Zuijlen
29 december 2015

Jaarverslag penningmeester

Financieel overzicht 2015

Afdeling Succulenta Gorinchem – 's-Hertogenbosch

Begroting 2015

	Inkomsten	Uitgaven
Contributie	€ 405,00	
Verkoop loten	€ 300,00	
Kosten RABO-bank		€ 30,00
Huur diascherm		€ 50,00
Lezingen		€ 200,00
Consumpties jaarvergadering		€ 50,00
Prijzen foto- plantenwedstrijd		€ 50,00
Portokosten Gorboschia		€ 75,00
Inkoop loterijplanten		€ 150,00
	<u>€ 705,00</u>	<u>€ 605,00</u>

Financieel verslag 2015

Beginsaldo kas + bank

€ 2440,42

	Inkomsten	Uitgaven
Contributie	€ 334,00	
Verkoop loten	€ 261,75	
Kosten RABO-bank		€ 27,60
Huur diascherm		€ 50,00
Lezingen		€ 98,20
Consumpties jaarvergadering		€ 55,25
Prijzen foto- plantenwedstrijd		€ 25,00
Inkoop loten		€ 14,25
BBQ 55 jaar Gorboschia		€ 496,02
Bloemen jubilarissen		€ 38,10
Kosten + portokosten Gorboschia		€ 47,70
	<u>€ 605,75</u>	<u>€ 852,12</u>

Nadelig saldo 2015

€ 246,37

Eindsaldo kas + bank 31-12-2015

€ 2194,05

Begroting 2016

	Inkomsten	Uitgaven
Contributie	€ 495,00	
Verkoop loten	€ 250,00	
Kosten RABO-bank		€ 30,00
Huur diascherm		€ 50,00
Lezingen		€ 300,00
Consumpties jaarvergadering		€ 55,00
Prijzen foto- plantenwedstrijd		€ 50,00
Portokosten Gorboschia		€ 75,00
	<u>€ 745,00</u>	<u>€ 560,00</u>

Het voorstel van het bestuur is dan ook dat de contributie voor 2016 op 15 euro blijft staan.

Verder doet het bestuur dringend het verzoek aan de leden om de contributie over te maken op de RABO bankrekening: **NL36RABO0142547697** t.n.v. C. van Oord Succulenta Gorinchem –'s Hertogenbosch.

Cees van Oord, penningmeester.

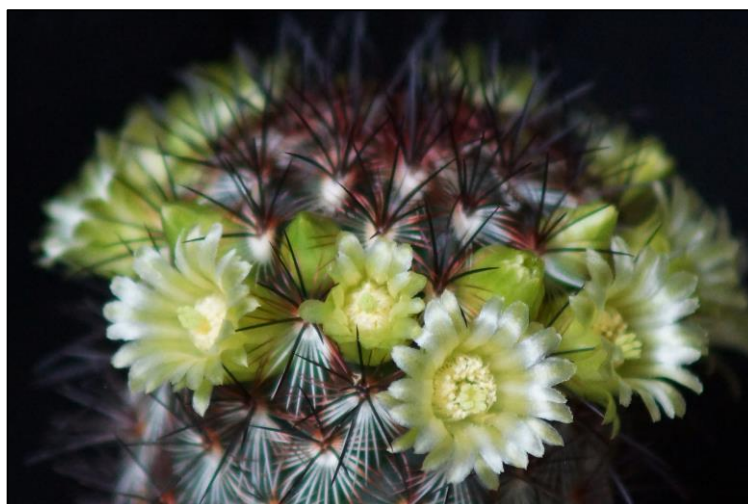

Mammillaria backebergianna ssp.ernestii

Jaaragenda 2016

Afdeling Succulenta Gorinchem – 's-Hertogenbosch

<u>Maandag 11 januari</u>	Jaarvergadering Zaai demonstratie
<u>Maandag 15 februari</u>	Lezing, door Ludwig Berecht Deel II Argentinië
<u>Maandag 14 maart</u>	Lezing, door André van Zuijlen Leuke plekje's in Mexico
<u>Maandag 11 april</u>	Plantenkeuring Fotowedstrijd
<u>Maandag 16 mei</u>	Open kas bij de leden van de afdeling
<u>Zaterdag 21 mei</u>	Cactusreisje
<u>Maandag 13 juni</u>	Open kas bij
<u>Maandag 11 juli</u>	Open kas bij
<u>Zaterdag 16 juli</u>	Open kas bij + BBQ
<u>Maandag 8 augustus</u>	Open kas bij
<u>Maandag 12 september</u>	Lezing samen met Eindhoven en Tilburg
<u>Maandag 10 oktober</u>	Lezing, door Peter van Dongen Madagaskar, het unieke succulenteneiland
<u>Maandag 14 november</u>	Lezing, door Hans Huizing Succulenten van de Oostkaap
<u>Maandag 12 december</u>	Doe avond

Mammillaria